

WEBINAR
PARTICIPATIE & HET
UITDAAGRECHT

#regiodag #lok-dem

Start om 11.00 uur

DEMOCRATIE
in actie

Participatie & het uitdaagrecht

- 1 Participatie

 - 1.1. Aanstaande wetswijziging
2. Het uitdaagrecht

 - 2.1. Wat is het uitdaagrecht?
 - 2.2. Achtergrond
 - 2.3. Uitdagingen in de praktijk
 - 2.4. Wat kan je uitdagen?
 - 2.5. Wat is er voor nodig
 - 2.6. Rol van de gemeente
 - 2.7. Succesfactoren
 - 2.8. Voorbeelden
 - 2.9. Ondersteuning
3. Afsluiting

Tim Op 't Hoog
Beleidsmedewerker
Programma Versterking Democratie & Bestuur

1. Participatie

- Aanvullende vorm op de representatieve democratie
- Waarom?
 - ✓ Kleiner maken kloof politiek/gemeente en burger
 - ✓ Vergroting draagvlak voor beleid
 - ✓ Democratische legitimiteit verhogen
 - ✓ Vergroting eigenaarschap inwoners
 - ✓ Recht doen aan behoefte, kennis en kunde van de samenleving
- Participatie is niet vrijblijvend vraagt veel van de gemeentelijke organisatie

1.1. Aanstaande wetswijziging

- ❑ Wetsvoorstel Versterking participatie op decentraal niveau
 - Huidige wet 'out-dated'
 - Modernisering gewenst
- ❑ Doel van de modernisering → kaders participatie voor zowel inwoners als gemeente
- ❑ Onderdeel van deze wijziging: het **Uitdaagrecht**

2. Het uitdaagrecht

2.1. Wat is het uitdaagrecht ?

Uitdaging : Je hebt als bewoner(s), een idee of plan dat je wilt realiseren

Overname: Je wil een gemeentelijke taak (of een deel) overnemen.

Geen eenduidige definitie, wel overeenstemming over:

1. Het initiatief komt van inwoners (en dus niet van de gemeente)
2. En is bedoeld voor mede-inwoners (dus geen persoonlijk plan of hobby)
3. Het gaat om een huidige taak (of een deel daarvan), waar de gemeente budget voor heeft

2.2. Achtergrond

- ❑ Oorsprong in het Verenigd Koninkrijk als onderdeel van de Community Rights (buurtrechten) om inwoners meer zeggenschap over hun leefomgeving te geven
- ❑ In 2015 opgenomen in de Wmo in Nederland
- ❑ Afgeleid van artikel 5 Grondwet → Petitierecht
- ❑ In 2018 in het regeerakkoord opgenomen, verbreding qua beleidsterreinen
- ❑ Oktober 2019 → Verbreding naar samenwerkingsrecht

2.3. Uitdagingen in de praktijk

- ❑ Groen in de buurt
- ❑ Buurthuizen en sport
- ❑ Welzijn

- ❑ *Mogelijk, maar stuk ingewikkelder:*
 - ❑ (Groene) Energie
 - ❑ Zorg (WMO taken)
 - ❑ Wonen
 - ❑ Gebiedsontwikkeling
 - ❑ Provinciale uitdaging: Natuer mei de Mienskip

2.4. Wat kun je niet uitdagen?

- Openbare orde en veiligheid zijn uitgesloten, daarnaast is het aan de gemeente om de kaders vast te stellen
- Gemeente kan kader/verordening opstellen met thema's en randvoorwaarden
- Ook dat kan samen

2.5. Wat is er voor nodig?

1. Idee (+ begroting)
2. Enthousiaste inwoners/medestanders om het uit te voeren
3. Ondernemerschap
4. Juridische structuur
5. Maar vooral ook: doorzettingsvermogen
 - ◆ Niet alles loopt altijd volgens je eigen plan
 - ◆ De gemeente moet ook wennen aan het idee om los te laten

2.6. Rol van de gemeente

- ◆ Heldere procesgang: wie doet wat, wanneer, waarom? (verwachtingenmanagement)
- ◆ Ondersteuning bij het uitwerken en neerzetten van het idee/plan (juridisch, technisch, communicatie)
- ◆ Meenemen van de raad en organisatie in de andere manier van werken (loslaten)
- ◆ Evt. financiële ondersteuning

2.7. Succesfactoren

- ❑ Uitnodigend bestuur
- ❑ Transparantie
- ❑ Heldere afspraken en procesgang
- ❑ Verwachtingsmanagement
- ❑ Lange adem

DNA gemeente

2.8. Voorbeelden (1)

- ◆ De Valkse Groencoöperatie (Gemeente Ede)
- ◆ Burgerparticipatieproject mEDEMaken
- ◆ Voorkomen van impopulaire bezuinigingsmaatregelen
- ◆ Gebiedsmakelaar & Afdeling strategie en regie
- ◆ Overtreden Europese aanbestedingswetgeving

2.8. Voorbeelden (2)

- ◆ Stichting Julianapark (Gemeente Hillegom)
- ◆ De wens voor meer groen in de wijk
- ◆ Senior beleidsmedewerker participatie
- ◆ Mediator door vijvervoorstel
- ◆ Investeringskrediet

2.8. Voorbeelden uit de buurt (3)

- ◆ Stichting Bewonersbedrijf Heechterp-Schieringen (Gemeente Leeuwarden)
- ◆ Al 18 soortgelijke organisaties
- ◆ Armste wijk van Nederland
- ◆ Senior adviseur en projectleider sector wijkzaken
- ◆ Jaarlijkse evaluatie

2.9. Ondersteuning

Gemeenten:

- ◆ Democratie in Actie → Adviseurs, bijeenkomsten, praktische ondersteuning, training en handreikingen

Inwoners:

- ◆ LSA bewoners
- ◆ Nederland Zorgt voor Elkaar
- ◆ Netwerk R2C
- ◆ Mijn Buurtje
- ◆ Landelijke Vereniging Kleine Kernen

Tot ziens!

ww.lokale-democratie.nl

diaservicepunt@vng.nl

DEMOCRATIE
in actie